

Vold og trusler

Vejledning

- anmeldelse af arbejdsskade
- anmeldelse til Politiet
- anmeldelse til Erstatningsnævnet

Vold og trusler om vold - i og udenfor normal arbejdstid

Vold eller trusler om vold i forbindelse med udførelsen af arbejdet i Mariagerfjord Kommune kræver opmærksomhed. Det er en risiko, vi kan blive konfronteret med flere steder, men det er ikke et arbejdsvilkår, vi kan vende det blinde øje til.

Det kræver hurtig handling, og vi skal være bevidste om, hvordan og hvornår en voldsepisode skal anmeldes som en arbejdsskade, til Politiet og til Erstatningsnævnet - og ikke mindst, hvem der er ansvarlig for, at en episode håndteres korrekt.

Vejledningen her er et led i at skærpe fokus på problemet, og skal sikre den enkelte medarbejders rettigheder i forbindelse med arbejdsrelateret vold eller trusler om vold. Den gælder for arbejdsrelateret vold og trusler om vold, der forekommer indenfor normal arbejdstid og udenfor normal arbejdstid.

Vejledningen er delt op i fire hovedoverskrifter

- Anmeldelse af arbejdsskade
- Anmeldelse af vold og trusler om vold
- Erstatning efter Offererstatningsloven
- Skema til vurdering og anmeldelse af voldsepisoder

Anmeldelse af arbejdsskade

Arbejdsskader dækker over arbejdsulykker og erhvervssygdomme.

Arbejdsulykke

Ved arbejdsulykke forstås fysisk eller psykisk personskade, der er en følge af en arbejdsrelateret hændelse eller påvirkning, der sker pludseligt eller inden for en periode på 5 dage. Akutte situationer med vold eller trusler om vold med psykisk skade betragtes som en arbejdsulykke, forudsat de opfylder princippet om, at der sker pludseligt eller over en periode på 5 dage. 5 dage er den tidsmæssige afgrænsning mellem ulykke og erhvervssygdom.

Erhvervssygdomme

En erhvervssygdom er en sygdom eller lidelse, som skyldes arbejdet eller de forhold, som arbejdet er foregået under. Det vil sige, at sygdommen skal være opstået på grund af påvirkninger på arbejdet, og at sammenhængen mellem påvirkningerne og sygdommen er kendt i den medicinske forskning. Erhvervssygdomme er kendetegnet ved, at de oftest udvikles over tid

Anmeldepligt

Arbejdsgiver har anmeldepligten ved ulykker. Læger har anmeldepligten ved mistanke om erhvervssygdom. Arbejdsulykker anmeldes i EASY af Arbejdsmiljøgruppen senest 9 dage efter skaden. Hvornår skal en arbejdsulykke anmeldes?

- Hvis ulykken medfører fravær udover tilskadekomstdagen.
- Ved voldsepisoder (også, hvis det *ikke* har medført fravær)
- Hvis personskaden kræver en form for behandling.
- Ved dødsfald

[Arbejdsskader anmeldes på virk.dk](#)

Find en guide til, hvordan du får adgang til at anmelde arbejdsskader [på intra](#) i Arbejdsmiljøhåndbogen under "Arbejdsskade". I arbejdsmiljølovgivningen betragtes voldsepisoder i forbindelse med arbejdet som arbejdsulykker. Det gælder både fysisk og psykisk vold. En voldsepisode skal anmeldes som en arbejdsulykke, uanset om der er fravær forbundet med episoden eller ej.

Det er ledelsens ansvar, at vold eller trusler om vold anmeldes som arbejdsskade.

Hvis hændelsen anerkendes som en arbejdsskade, vil skadelidte være erstatningsberettiget til visse ydelser.

Anmeldelse af vold og trusler om vold

Politianmeldelse eller ej

Sideløbende kan vold anmeldes til Erstatningsnævnet, som giver erstatning til ofre for forbrydelser, i henhold til Offererstatningsloven. Det er en erstatning, man kan få udover det, som man eventuelt har krav på i den almindelige arbejdsskadesag, men det forudsættes, at hændelsen er politianmeldt inden 72 timer efter hændelsestidspunktet.

Der kan undtagelsesvist være pædagogiske og/eller behandlingsmæssige grunde, hvor en politianmeldelse ikke er hensigtsmæssig i forhold til det fremtidige samarbejde med den pågældende borger, fx hvis der er tale om børn/unge, handicappede, ældre mv. I disse tilfælde kan man undlade en politianmeldelse, forudsat der foretages en skriftlig vurdering, der beskriver disse pædagogiske og/eller behandlingsmæssige grunde. Se skemaet sidst i vejledningen, og find en tom skabelon på Intra i Arbejdsmiljøhåndbogen under "Vold og trusler".

Vurderingen foretages efter forudgående dialog i MED-trioen/LokalMED. Af hensyn til tidsfristen på 72 timer, bør dialogen dog som minimum være mellem arbejdsleder, arbejdsmiljørepræsentant og skadelidte.

Vold relateret til arbejdet er et arbejdspladsanliggende, og i Mariagerfjord Kommune er det besluttet, at det er ledelsens ansvar at vold eller trusler om vold anmeldes til politiet. Hvis det på baggrund af de pædagogiske og/eller behandlingsmæssige hensyn konkluderes, at der ikke er grundlag for en politianmeldelse, kan skadelidte dog stadig foretage politianmeldelse, hvis denne ønsker det – og dermed være berettiget til at søge erstatning efter Offererstatningsloven.

For at medarbejderen skal kunne få erstatning efter Offererstatningsloven, skal der være tale om en strafbar handling, der er foregået med forsæt. Skader opstået inden for pleje-, behandlings- og undervisningssektoren, hvor der alene er tale om f.eks. "småtjatteri" eller almindelig modstand i forbindelse med en fastholdelsessituation, vil normalt ikke udgøre en strafbar handling, som kan medføre dækning efter Offererstatningsloven.

Som medarbejder har man stadig sine rettigheder efter Arbejdsskadesikringsloven og Erstatningsansvarsloven, uanset om voldshandlingen er sket med forsæt eller ej.

Procedure efter voldsepisoder

1. Lokale (arbejdspladsens) vejledninger for håndtering af vold eller trusler om vold følges.
2. Episoden registreres og anmeldes som en arbejdsskade i EASY.
3. Vurdering: er der tale om en overtrædelse af Straffeloven, og skal hændelsen dermed anmeldes til politiet?
4. Lederen tager ansvaret for, at arbejdsmiljøgruppen i samråd med den skadelidte, gennemgår hændelsesforløbet og vurderer, om der er tale om en overtrædelse af Straffeloven.
5. I vurderingen af om der skal foretages politianmeldelse, er kommunen bundet af de almindelige forvaltningsretlige principper om saglighed, proportionalitet og sagsoplysning. Lederen skal også være opmærksom på de til enhver tid gældende regler (for eksempel Persondataforordningen) om videregivelse af personoplysninger.
6. Dette betyder, at overvejelserne i forhold til, om der skal ske politianmeldelse, skal foretages ud fra saglige, objektive hensyn i modsætning til en vurdering baseret på personlige holdninger og følelser, ligesom der i vurderingen skal indgå pædagogiske og/eller behandlingsmæssige overvejelser.
7. Er der fortsat tvivl om, hvorvidt en hændelse skal anmeldes til Politiet, kan Lokalstation Himmerland i Hobro kontaktes på ét af følgende numre: **72 58 11 22** eller **72 58 11 26**.
8. Taler pædagogiske og/eller behandlingsmæssige hensyn imod en politianmeldelse?
9. Hvis vurderingen munder ud i, at det vil være uhensigtsmæssigt at foretage politianmeldelse, beskriver lederen dette i vurderingsskemaet.
10. Denne vurdering skal foretages inden 72 timer efter voldshændelsen.
11. Vurderingen scannes og sendes til personalekonsulent i Center for Byråd, Personale og Strategi, som arkiverer vurderingen i medarbejderens personalemappe. Skadelidte modtager en kopi af vurderingen.
12. AMR orienteres

Erstatning efter offererstatningsloven

Hvis man forbindelse med sit arbejde bliver udsat for en forbrydelse, der har medført personskade, har man mulighed for at få erstatning efter offererstatningsloven

Når det drejer sig om plejepersonale, pædagoger, socialpædagoger, lærere og andre personalegrupper med særlige støtte- og omsorgsfunktioner mv., gælder der en særlig praksis i forhold til anmeldelseskravet. Det betyder, at hvis der er konkrete, individuelle behandlingsmæssige og/eller pædagogiske hensyn til ikke at politianmelde, så kan dette tale for, at der kan dispenseres fra anmeldelseskravet.

For at få erstatning efter offererstatningsloven kræves, at følgende betingelser er opfyldt:

1. Der skal være tale om en overtrædelse af straffeloven

Der skal være tale om en strafbar handling, omfattet af straffeloven eller tilholdsloven. Det kan f.eks. dreje sig om vold eller trusler, der er så alvorlige, at de kan straffes efter straffeloven. Handlingen skal som udgangspunkt være foretaget bevidst og ikke ved et uheld.

Når i på arbejdspladsen skal vurdere, om der er tale om en strafbar handling, kan der eventuelt søges råd og vejledning hos det lokale politi.

Der kan ydes offererstatning, selv om skadevolderen er under 15 år eller er utilregnelig på grund af sindssygdom eller lignende, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt.

2. Medarbejderen skal have pådraget sig en personskade, som skal være en følge af straffelovsovertrædelser

Det er et krav, at man har pådraget sig en personskade som følge af straffelovsovertrædelser. Dette kan både være fysisk og psykisk skade.

3. Hvis straffesagen kommer for retten, er det en betingelse for at få erstatning efter offererstatningsloven, at der under straffesagen, er krævet erstatning af skadevolderen.

4. Ansøgning om erstatning skal være indsendt til Erstatningsnævnet senest 2 år efter, at forbrydelsen er begået

Læs mere under pkt. 6.

5. Som udgangspunkt skal overtrædelser anmeldes til politiet (72-timersreglen)

For at få erstatning efter offererstatningsloven skal forbrydelsen som udgangspunkt anmeldes til politiet inden 72 timer. Ifølge loven er det **medarbejderens** (skadelidtes) ansvar at episoden bliver anmeldt rettidigt til politiet. I Mariagerfjord Kommune er der truffet principiel beslutning om, at ansvaret for at en episode anmeldes til politiet, påhviler ledelsen. Anmeldelsen kan også foretages af andre.

Der kan dog i det enkelte tilfælde være **konkrete og individuelle** pædagogiske og/eller behandlingsmæssige hensyn, der taler **imod** en politianmeldelse af den begåede forbrydelse.

Vurderingen af disse hensyn bør foretages inden udløbet af de 72 timer, så der er mulighed for at politianmelde, hvis kravet om konkrete, individuelle behandlingsmæssige og/eller pædagogiske hensyn, ikke kan opfyldes.

Beskrivelsen af episoden udleveres til medarbejderen og gemmes derudover i den ansattes personalemappe.

Generelle pædagogiske og/eller behandlingsmæssige hensyn er **ikke** tilstrækkeligt til, at der ikke politianmeldes.

5.1. Generelle pædagogiske og/eller behandlingsmæssige hensyn

Hvis der alene er **generelle** pædagogiske og/eller behandlingsmæssige hensyn til ikke at politianmelde, vil man ikke opfylde betingelserne for at kunne få offererstatning, og Erstatningsnævnet vil ikke kunne dispensere fra kravet om politianmeldelse.

Rent generelle betragtninger kan være:

- At man blot ikke ønsker at politianmelde
- At eleven, patienten eller borgeren netop er anbragt på stedet på grund af sine adfærdsproblemer
- At eleven, patienten eller borgeren alligevel ikke kan straffes, f.eks. fordi vedkommende er under 15 år eller er utilregnelig på grund af sindssygdom eller lignende.

5.2 Konkrete pædagogiske og/eller behandlingsmæssige hensyn

Som nævnt under punkt 5, kan det konkret vurderes, at der er **konkrete** pædagogiske og/eller behandlingsmæssige hensyn, der taler imod at der politianmeldeles.

Hvis det er tilfældet, skal lederen og medarbejderen udarbejde et notat om det præcise hændelsesforløb og om begrundelsen for ikke at politianmelde episoden. Notatet bør udfærdiges umiddelbart efter episoden.

Notatet lægges på medarbejderens personalesag og udleveres også til medarbejderen. Læs mere om notatets indhold under punkt 5.3.

De konkrete, individuelle pædagogiske og/eller behandlingsmæssige hensyn, som taler imod en politianmeldelse kan være:

- At mødet med fremmede mennesker vil være et indgreb i borgerens meget strukturerede hverdag, som vil bringe borgeren i affekt, og/eller at det har været vigtigt at beskytte vedkommende mod unødige stimuli mv.
- At et barn ville opfatte en politianmeldelse som et grundlæggende svigt fra de få voksne i barnets liv, der skaber tryghed, at man kunne risikere at ødelægge en rigtig god udvikling, som barnet i øvrigt viser, og/eller at det er vigtigt for den pædagogiske relation til netop ham/hende, at de voksne så vidt overhovedet muligt kan rumme barnets grænsesøgende adfærd, da han/hun ellers ville føle sig bekræftet i, at alle er imod ham/hende.
- At et angrende barn har, blot ved at skulle på skolelederens kontor og få sine forældre underrettet, fået en sanktion, som har gjort meget stort indtryk på barnet, samtidig med at en anmeldelse til politiet – og det er det afgørende element – muligt ville være en decideret skadelig reaktion i forhold til netop dette barn.
- At et møde med politiet vil føre patienten længere ind i en psykose, og det er vigtigt af hensyn til behandlingen at skærme patienten fra fremmede, og/eller at politianmeldelse vil være skadeligt for en begyndende behandlingsalliance.

- At en beboer vil blive negativt påvirket af at blive konfronteret med sin handling ved en politiafhøring, og/eller at politianmeldelse vil have en skadelig effekt på beboerens begyndende accept af at være kommet på plejehjem/bosted.

Dette er blot nogle eksempler på konkrete, individuelle pædagogiske og/eller behandlingsmæssige hensyn. Det må vurderes konkret i hvert enkelt tilfælde, om der er sådanne hensyn, der gør det muligt at dispensere fra kravet fra politianmeldelse, og hvad hensynene i givet fald er.

5.3. Hvad bør noteres, hvis overtrædelsen ikke anmeldes

Hvis overtrædelsen ikke politianmeldes, skal der udarbejdes et notat om begrundelsen for dette. Af notatet skal fremgå, hvilke konkrete pædagogiske og/eller behandlingsmæssige hensyn der gør, at der ikke politianmeldes.

Episoden bør desuden beskrives så godt som muligt, hvad foregik der, og eventuelt også hvad der udløste episoden.

Derudover bør oplysninger om skadessted, skadevolder, vidner, offer, eventuelle skader og andre fysiske beviser, læge- eller skadestuerapport, arbejdsskadeanmeldelse mv., så vidt muligt fremgå af notatet.

6. Anmeldelse til Erstatningsnævnet

Man skal være opmærksom på, at Erstatningsnævnet som udgangspunkt ikke kan behandle en ansøgning, der er indgivet over 2 år efter, at overtrædelsen er begået.

Hvis der ikke er grundlag for at se bort fra kravet om politianmeldelse i en konkret sag, er det ledelsens ansvar, at episoden bliver anmeldt rettidigt til politiet.

6.1 Hvor afleveres ansøgning om offererstatning:

Ansøgning om offererstatning afleveres til politiet i den politikreds, hvor forbrydelsen er begået.

Kravet om indlevering af ansøgningen til politiet gælder også, selv om forholdet ikke er politianmeldt.

Den nemmeste måde at søge om erstatning på er ved at printe Erstatningsnævnets ansøgningskema http://www.erstatningsnaevnet.dk/~media/EN/P652_04_17_Ansoegning_erstatning.ashx og aflevere dette til politiet.

7. Arbejdsskade, kriseberedskab og arbejdsmiljø

Det er vigtigt at være opmærksom på, at en episode kan være en arbejdsskade, der kan være dækket af reglerne i arbejdsskadesikringsloven – uanset om skaden er omfattet af offererstatningsloven eller ej. Der skal derfor ske indberetning i EASY, hvis der er tale om en arbejdsskade eller nærved-ulykke.

Anmeldelsen vedlægges sagen og udleveres til medarbejderen.

Har der været magtanvendelse i forbindelse med episoden, skal det noteres i sagen.

Den opfølgning, der er med borgeren efter en magtanvendelse, hvor borgeren redegør for sin side af sagen, bør

Skema til vurdering og anmeldelse af vold

også vedlægges sagen. Der kan desuden være behov for at kontakte kriseberedskabet.

En episode kan efterfølgende lægge til grund for en arbejdsmiljøindsats på arbejdspladsen. På næste side finder du det skema, der skal bruges, når der skal foretages en vurdering af voldsepisoden. Skemaet skal anvendes, når der er pædagogiske og/eller behandlingsmæssige hensyn, der taler imod politianmeldelse, da det er dokumentation på, hvorfor en voldsepisode ikke leder til en anmeldelse (krav).

Vurderingen og en evt. politianmeldelse skal være foretaget inden 72 timer efter hændelsen.

I kan også bruge skemaet som forberedelse, hvis en voldsepisode skal anmeldes til Politiet eller Erstatningsnævnet.

Du kan finde en tom skabelon på intra <http://intranet.mariagerfjord.dk/> - følg

Personale-Arbejdsmiljø-Arbejdsmiljøhåndbogen-Kritiske hændelser og arbejdsrelateret stress

1. Skadelidtes navn	
2. Skadelidtes adresse	
3. Skadelidtes telefonnummer	
4. Skadelidtes arbejdsgivers navn og adresse	
5. Skadelidtes stilling	
6. Hvornår fandt episoden sted? (Dag og klokkeslet)	
7. Hvor fandt episoden sted? (Skadestedets adresse)	
8. Skadevolders navn og adresse:	
9. Beskriv den skadelidtes arbejdsrelation til skadevolder:	
10. Beskriv så udførligt og præcist som muligt, hvad der skete: Konkrete hensyn til ikke at politianmelde skadevolder Udfyldes kun i tilfælde af, at skadevolder ikke politianmeldes. Hvilke behandlingsmæssige og/eller pædagogiske hensyn var årsagen til, at man valgte ikke at politianmelde netop denne skadevolder. NB! Beskriv alle hensyn så præcist som muligt i forhold til den konkrete skadevolder. Der må IKKE være tale om generelle hensyn, som f.eks. at man på arbejdspladsen 'af princip ikke politianmelder sine beboere/borgere/børn/unge' eller at 'skadevolder alligevel ikke forstår sine handlinger' og lignende.	
11. Var der vidner til volden eller truslerne? Hvis ja, anfør venligst alle vidners navne, adresser og telefonnumre.	
12. Hvilke skader har du pådraget dig som følge af volden-/truslerne?	
13. Hvis muligt, bør arbejdsgiver oplyse, om skadevolder og/eller arbejdspladsen har en relevant ansvarsforsikring. Hvis det er tilfældet, skal forsikringsselskabets navn samt forsikringens policenummer angives.	
14. Er det anmeldt som arbejdsskade?	☐ JA ☐ NEJ

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte:

Den personalekonsulent, der servicerer dit område:

Hanne Juul Jensen hajje@mariagerfjord.dk 97113056

Lene Their lethi@mariagerfjord.dk 97113062

Tilde Amalie Thomassen titho@mariagerfjord.dk 97113058

Arbejdsmiljø- og udviklingskonsulent

Thomas Hou Nielsen thhni@mariagerfjord.dk 29165786

Godkendt i Hovedudvalget den 2. maj 2018

Center for Byråd, Personale og Strategi

Nordre Kajgade 1

9500 Hobro

www.mariagerfjord.dk

Mariagerfjord
Kommune